U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Mgr. M. Š.**, proti žalovanému: **Kancelář veřejného ochránce práv,** se sídlem Údolní 39, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 19. 11. 2009, č. j. PDCJ 3155/2009, o námitce podjatosti vznesené vůči soudkyni Krajského soudu v Brně JUDr. Jarmile Ďáskové,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Jarmila Ďásková **je vyloučena** z projednávání a rozhodování v právní věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 A 2/2010.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 10. 2009, č. j. PDCJ 2830/2009 odmítl poskytnout žalobci informaci na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, týkající se obsahu zprávy, průběhu šetření a o obsahu závěrečného stanoviska veřejného ochránce práv ve věci sp. zn. 81/2003/VOP/DU. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že poskytnutí informace brání především ust. § 7 odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, podle něhož je ochránce povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu funkce. Stejnou povinnost mají i zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv. Rozhodnutím ze dne 19. 11. 2009, č. j. PDCJ 3155/2009, svoje odmítnutí potvrdil a setrval na stávajícím odůvodnění.

[2] Žalobce se poté, co žalovaný žalobci nevyhověl, obrátil na Krajský soud v Brně s žalobou proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu. Řízení o této žalobě vede krajský soud pod sp. zn. 31 A 2/2010.

[3] Žalobce podáním ze dne 30. 12. 2010 vznesl v dané věci námitku podjatosti vůči soudkyni JUDr. Jarmile Ďáskové, neboť pro její osobní poměr vůči jeho osobě lze mít, dle názoru žalobce, důvodné pochybnosti o její nestrannosti a nepodjatosti. Svoje tvrzení odůvodnil tím, že se dne 14. 11. 2005 zúčastnil jednání u Krajského soudu v Brně ve věci sp. zn. 57 Ca 102/2003, během kterého měla soudkyně JUDr. Jarmila Ďásková jednat vůči

žalobci ponižujícím způsobem. Z tohoto důvodu žalobce podal dne 23. 11. 2005 stížnost k předsedovi Krajského soudu v Brně. Dopisem ze dne 21. 12. 2005, č. j. St 18.501/2005 předseda Krajského soud v Brně, JUDr. Jaromír Pořízek shledal stížnost na chování soudkyně za nedůvodnou. Žalobce následně podal na soudkyni žalobu na ochranu osobnosti, kterou projednal Krajský soud v Praze, sp. zn. 36 C 40/2006 a v odvolacím řízení pod sp. zn. 1 Co 54/2008 Vrchní soud v Praze. Oba soudy žalobu zamítly.

[4] K vznesené námitce se vyjádřila soudkyně JUDr. Jarmila Ďásková, která uvedla, že k této věci nemá žádný vztah. K osobě žalobce Mgr. Š. ovšem uvedla, že od doby, kdy převzala věc, ve které vystupoval žalobce v pozici obecného zmocněnce, ji napadnul stížností u předsedy Krajského soudu v Brně na průtahy. Po zjištění, že soudkyně osobně průtahy nezpůsobila, podal na ni žalobce žalobu na ochranu osobnosti po údajně jím vyvolaném incidentu u jednání v přestupkové věci. S ohledem na výše uvedené okolnosti, pokládá za správné, aby byla z této věci z rozhodování vyloučena z důvodů ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. Na žádost soudu v doplnění svého vyjádření uvedla, že na svém vyjádření trvá a svůj poměr k žalobci je takový, že by bylo vhodné, aby byla z projednání této věci vyloučena.

[5] Soud po posouzení rozhodujících skutkových okolností a jejich zhodnocení dospěl k závěru, že JUDr. Jarmila Ďásková je vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 A 2/2010.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení.

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. odst. 1 představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[8] Problematikou podjatosti soudce se také zabýval Ústavní soud. Např. v nálezu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05 konstatoval, „*že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti*“ (srov. též nález sp. zn. I. ÚS 167/94 ze dne 27. 11. 1996). V uvedeném nálezu však zároveň uvedl, „*že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou.*“ Ústavní soud v tomto svém nálezu také poukázal na skutečnost, že

rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce: subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci (*personal conviction of a particular judge*), objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (*guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect).*

[9] Rozhodující pro výrok o podjatosti či nepodjatosti soudce proto nemůže být ani hodnocení subjektivního pocitu soudce, ani hodnocení osobního vztahu k zástupci účastnice řízení, nýbrž objektivní úvaha, zda s ohledem na zjištěné okolnosti případu lze mít za to, že soudce by mohl být podjatý.
[10] Soud v souladu s názorem Ústavního soudu při posuzování dané námitky podjatosti zkoumal, zdali lze mít na základě objektivní úvahy zato, že soudkyně JUDr. Jarmila Ďásková by mohla být v dané věci podjatá. Přitom soud vycházel z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou a vzal v úvahu, že postup, kdy je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je postupem výjimečným. Subjektivní hledisko obou účastníků bylo pouze podnětem k samotnému zkoumání.

[11] Z námitky žalobce jasně plyne, že z jeho subjektivního hlediska pochybuje o nestrannosti a podjatosti soudkyně JUDr. Jarmily Ďáskové vůči jeho osobě. Soudkyně JUDr. Jarmila Ďásková ve svém vyjádření uvedla, že její poměr k žalobci je takový, aby byla z důvodu vhodnosti z projednávání vyloučena. Vztah k projednávané věci a k zástupcům účastníků žalobce ani soudkyně neuváděli. Subjektivní hledisko obou účastníků bylo ve vzájemném vztahu shodné.

[12] Po skutkové stránce bylo zjištěno, že mezi soudkyní JUDr. Jarmilou Ďáskovou a žalobcem Mgr. M. Š. v minulosti vznikl spor, týkající se výkonu funkce soudce, který vyústil podáním stížnost k předsedovi Krajského soudu v Brně a podáním žaloby na ochranu osobnosti ze strany žalobce vůči osobě soudkyně. Ze spisové dokumentace mimo jiné vyplynulo, že ačkoliv z prokázaných výroků soudkyně k osobě žalobce ani prvoinstanční soud ani soud odvolací nedovozují neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobce, jednalo se o výroky kterých se měla soudkyně z profesních důvodů zdržet. Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 9. 12. 2008, č. j. 1 Co 54/2008 - 158 mimo jiné uvedl: *„odvolací soud přihlíží k tomu, že na jednání soudce jsou kladeny vyšší nároky, že je to soudce, který podle § 117odst. 1 o.s.ř. má dbát na to, aby jednání probíhalo důstojně a nerušeně. Jestliže proto, jak bylo v řízení před soudem prvního stupně prokázáno, se druhá žalovaná při jednání Krajského soudu v Brně ve věci sp.zn. 57 Ca 102/2003 uchýlila, ať již z jakýchkoliv důvodů, k prokázaným výrokům, byť v prokazatelně napjaté atmosféře, kterou sama nevyvolala, nelze takovéto jednání, byť jím nedošlo neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce, považovat za profesionální.“*

[13] Nejvyšší správní soud má tedy zato, že konflikt mezi osobou žalobce Mgr. M. Š. a soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Jarmily Ďáskové, kumulací všech výše uvedených okolností přerostl do rozměrů osobního konfliktu. Soud vzhledem k poměru soudce k účastníkovi je toho názoru, že lze mít z objektivního hlediska pochybnosti o nepodjatosti soudce, což má za následek vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda
senátu